

İKİNCİLİK ÖDÜLÜ ALAN KOMPOZİSYON:

29 EKİM 1923

Yavaş yavaş pis yatağından doğruldu. Üşüyordu, çünkü battaniyesi yoktu. En azından yatağının olduğuna şükran duyuyordu. Arkadaşlarının çoğu yerde yatıyordu. Ülke sefillik içinde. Her sabah aynı güneş, aynı rutin, aynı vaatler, değişmeyen o “modern hayata ayak uydurma” çabası. *Nasıl başaracaklardı? Yıllarca zenginliği tadıp aniden fakirlik ve sefilliği tatmış olan halka nasıl yeniliği benimsetebileceklerdi? Halk bunu kaldırabilir miydi?* Kendisi gibi 9 yaşındaki bir çocuk bile bu kadar umutsuz ise halkın geri kalanı ne kadar umutlu olabilir? İşte o, her sabah uyandığında bu düşüncelerle uyanıyor, bu düşüncelerinin günün geri kalanında kafasını kemirmesine izin veriyordu. Ama şimdi bu düşüncelerden sıyrılıp yegâne görevini yerine getirmesi lazımdı.

-Ahmet! Bir koşu Mehmet abinden bi ekmek kapıver.

-Anne, dün ekmek yedik zaten. Bu sabah süt alayım, daha ucuz.

İşte, yine başlıyoruz. Sefilliğin getirdiği o para harcamama çabası. Annesi utanıyor. Ancak onun umurunda değil. Çünkü biliyor ki herkes fakir ancak herkes göstermemeye çalışıyor. Herkes değişmeye çalışıyor. Ahmet bu düşüncelerle evden çıktı. Mehmet abinin bakkalına doğru yürümeye başladı.

-Günaydın Mehmet abi, hayırdır, yüzünde güller açıyor.

-Evladım duymadın mı? Bugün cumhuriyet ilan edilecekmiş.

-Cumhuriyet mi?

-Evet, hatta meclis şimdiden toplanmaya başlamış!

Ahmet inanmıyordu. Tabii, inanmayacak ya nasıl inansın? İlk, gözleriyle görmeliydi. Sonuçta bu tip haberlerin çoğu yalandı. Bakkalın yanındaki yokuştan hızla indi. Nedense içinde bir his vardı. Sevinç. İşte bu beklenmedikti. Her zamanki gibi yine cumhuriyet ilan edilecek diyorlardı işte. O zaman neden bu sefer mutluydu? Belki sadece hızla koştuğu için salgıladığı adrenalindi. Sonuçta bakkala geri döndüğünde yine somurtan Mehmet abiyi sandalyede otururken bulacaktı. Bu düşüncelerle koşarken etrafındaki bağrıışmaları fark etmemişti. Kulak kabarttı seslere. Sesler ve insanlar gittikçe artıyordu. Gittikçe artan kalabalığın içinden sıyrıldı ve sonunda kürsüyü net bir şekilde görebilecek bir konuma geçti. İşte, o adam. Herkese her şeyi yapabileceğini düşündüren dik duruşu ve özgüveni ile kürsüde durup bir şeyler diyordu. Bilmediği terimler kullanıyor, her kelimesinde insanların daha da merakla ve coşkuyla haykırmasını sağlıyordu. Neydi insanları bu kadar heyecanlandıran? *Yoksa gerçekten oluyor muydu?* Ahmet biraz daha bekledi kürsünün yakınlarında. İnsanların yüz ifadelerine bakarak ne olup bittiğini anlamaya çalışıyordu. Pek başarabildiği söylenemezdi ama yine de insanların ifadelerinden okunabilen kesin bir şey vardı: Yabancı olan şeyi istekle kabul etme arzusu. Ahmet

anlamıştı. Yavaş yavaş bakkala geri döndü. Mehmet abinin sandalyesinde kızı Gülşen oturuyordu. Ahmet ekmeğin en güzellerinden bir tane alıp Gülşen'in yanına gitti.

-Gülşen, ben galiba bugün de bir tane ekmeğe alacağım.

100 YIL SONRA

Yavaş yavaş kalktı yatağından Latife. Her zaman yaptığı gibi takvimi açıp bugün özel bir gün olup olmadığını kontrol etti. Arkadaşlarından birinin doğum gününü kaçırmak istemezdi sonuçta.

Ah, tamamen aklından çıkmıştı: 29 Ekim. Bugün kesinlikle dedesinin mezarını ziyaret etmeliydi. Hızlıca hazırlanıp çıkmadan televizyona göz gezdirdi. Yine kavgalar. Şu şuna şunu demiş, bu buna bunu demiş, bu buna bunu demiş diye şunun müttefiği ile gergin anlar yaşanmış. Hep aynı. Latife ceketini sırtına geçirip dışarı çıktı. Bugün de iştahı yoktu. Sokakta yatan kadından birkaç soluk kırmızı ve beyaz gül satın alıp mezarlık yoluna gitti. Özgürlük Mezarlığı. Girişten ses çıkarmamaya dikkat ederek geçti. Ne kadar ilerlersen sessizliğin sesi bir o kadar duyulur hale geliyordu. İşte bu yüzden kimse bu mezarlığa girmek istemiyordu. Kimse yaptıklarından dolayı atalarının yüzüne bakmaya cesaret edemiyordu. Ancak en büyük ayıpları, yaptıklarını devam ettirmektir. Usulca dedesinin mezarına doğru yürüdü Latife. Bu mezarlıkta zamanında Ata'mıza büyük hizmetler sunmuş kişiler yatardı ve dedesi de bu şahıslardan yalnızca bir tanesiydi.

Elindeki bezi aldı ve mezar taşını özenle sildi. Ortaya altın harflerle **Ahmet Saygın** yazısı çıktı. Latife mezarı temizlemeye devam etti. Şöyle bir etrafına bakındı. Herhalde aralarında en temiz mezar, dedesinin mezarıydı. Kimse gelip saygı niyetine temizlemeye bile yeltenmemişti. Bu görüntü kirliliğini tek güzelleştiren şey, karşıdaki mezarın dibine sabitlenmiş soluk bir Türk bayrağıydı. Onu da bir önceki 29 Ekim'de buralara uğrayan bayrak satan küçük bir çocuk bu yalnız ruhlara acıyıp koymaya karar vermişti. Bayrak yırtık, soluk ancak tek parça halinde durmaya devam ediyordu. *Bayraklar ülkelerini temsil edermiş. Ne kadar doğru bir cümle. O anda Latife'nin aklına bir fikir gelir. Eşyalarını alıp mezardan ayrılıp meydana doğru yürümeye başladı.*

Etrafta gördüğü çöpler ve yerde yatan insanlar arasından büyük bir mahcubiyet içinde geçti. Cebinizde para varsa *başkalarının* yapmadığı bu para verip yardım etme işlevini siz gerçekleştirirsiniz. Yoksa mahcubiyet ile yolunuza devam edersiniz. Latife bu düşüncelerden kurtulmak için yoldaki ilanlara dikkatini vermeye çalıştı, ama nafile. İş yerlerinin çoğu batmaya yüz tuttuğu için artık yeni göz boyama teknikleri geliştirmeye çalışıyordu. Ama boşuna. Çünkü ne alıcının, ne de satıcının parası kalmıştı. Bu sefil caddeyi tek modern gösteren şey, etraftaki siyasal ilanlar idi. Her birinin diğer ilanları arkasında bırakacak güzellikleri, dikkat çekici yazıları vardı. Bazı insanlar, bu ilanları çıkartıp kendi iş ilanlarını asmaya çalışıyor, bazıları da bu ilanları

soğuktan korunmak için üzerine yorgan niyetine örtüyorlardı. Çünkü bu ilanlar onlara hiçbir anlam ifade etmiyordu Neden? Nedeni, bu sokağı kendine ev edinmiş kimse okuma yazma bilmiyordu.

Latife sokağın sonundaki dükkana girip bir yapıştırıcı aldı. Çıkarken kalan son sigarasını içen satıcıya bir göz gezdirdi. O bile hatırlamıyordu bugünün anlam ve önemini demek? Hep böyleydi zaten, umut etmek hataydı. Hızla sokaktan ayrıldı ve yine mezarlığa gitti. Önünde bayrak asılı mezarı aradı gözleri. Ve işte, ordaydı. Cebindeki yapıştırıcıyı çıkardı ve bayrağın yanına gitti. Sapından çıkmak üzere olan bayrağı sapına geri yapıştırdı. Güzel, en azından gelecek yıla kadar dayanırdı artık.

Hava soğumaya başladı, artık eve dönse iyi olurdu.

Defne Kılıç

Haz.-C